

سوال نمبر 2

پنجابی لسانیات

پنجابی لسانیات - دی کتاب ڈاکٹر شمساز ملک
نے لکھی۔ ڈاکٹر شمساز استاد محقق تھے ماہر لسانیات
ہیں۔ ۱۹۳۷ء و ۱۹۳۷ء و ۱۹۳۷ء و ۱۹۳۷ء

پنجابی لسانیات دا اہم دور

پنجابی لسانیات - ڈاکٹر شمساز
دی کتاب اہم ترین ہے جو پنجابی زبان دی تاریخ
تہ اورد لسانیات بارے مل کئی کئی ایسے ایسے
چاد باد ہیں۔

- (۱) لسانیات - دی جہاں پچھان
- (۲) پنجابی صوتیات -
- (۳) پنجابی زبان دے علاقائی روپ
- (۴) پنجابی زبان د ادبی

لسانیات دی تعریف

لسان تون مراد زبان
یا جیہ لسانیات لسانیات تون انگریزی
روح (Linguistics) کہہ تے ہیں۔ ایم کے یالینڈ
دے مطابق لسانیات زبان دا مطالعہ تون
کہتے ہیں۔

(2) پنجابی لسانیات دا کنہ

پنجابی زبان بادے دو نظر سے تیں۔
پہلا نظریہ: پنجابی آریائی زبان اے۔ ماہر لسانیات
الیں نظر یہ دی تھیا کہ دی تھیا کہ ایہہ زبان آریا
دے آئی توں پہلے دی موجود اے۔
دوسرا نظریہ: پنجابی غیر آریائی زبان اے نیگریٹو
تے آسٹریک دے ڈھانچہ دی دریافت توں
بعد ماہر لسانیات الیں گل تے مقفوق تیں کہ
پنجابی تیز اداں سال پہلے دی زبان اے۔

(1) پنجابی زبان دے صوتی بنتر
صوت توں مراد آواز۔ صوتیات
تیں مراد زبان دی اولائی ملا کے لفظ یا جملہ
بولنا ڈاکٹر شہباز ملک دے مطابق پنجابی
زبان تے 53 حرف تہی تیں۔

(3) پنجابی زبان دا السانی ڈھانچہ

پنجابی زبان دا السانی
ڈھانچہ صرف تھے نچو نال و لیر و الینا جانا اے
علم صرف: یا معنی لفظان توں کلمہ کیہا جانا اے
کلمہ یا الفاظ دی بیجاں علم صرف
نال بیونڈی اے۔
علم لہو: ایہہ لے و ح پورے جملے دا ذکر بیونڈی
بیونڈا اے۔

(5) پنجابی زبان دے علاقائی لمبے

پنجابی زبان دے مختلف علاقائی لمبے ہن۔ وفد - دی تبدیلی نال تے مختلف علاقیاں دے لوکں والی زبان دا طرز بل جانا اے۔ مالٹا سائیلٹ پنجابی نوں مغربی تے مشرقی علاقائی وچ وند دے ہن۔

(6) معیاری پنجابی

معیاری زبان اوہ زبان ہوندی اے جیہڑی زیادہ تر استعمال کیتی جاندی اے۔ ایہہ معیاری لمبہ کیلانا اے۔ لہذا اوقات ایہہ لمبہ دی علاقائی معیاری تہن لکھدا اے۔ پنجابی زبان وچ "ماجھا" لمبہ ایسی مثال اے۔

(7) پنجابی زبان دا ادبی استعمال

پنجابی زبان نوں صوفی شاعران نہیں ادبی ذوق وچ وی استعمال کیتا جالی۔ بابا فرید تے بابا فرید نہیں ہندی ادبیائی زبانان نوں ادبی شاعران وچ استعمال کیتا اے۔ بابا فرید پنجابی دے سب توں لمبے شاعران اوہناں دے شلوک پنجابی زبان وچ ہن۔

(8) پنجابی ادب دی مسلمانوی روایت
پنجابی ادب ان مغل دور وچ صوفی
تے ادبی شاعران نبی استعمال کیتا۔ شاہ حسین
سلطان بانیو تے وارے شاہ نبی پنجابی نوں
دکھرے رنگ نال استعمال کیتا اے۔

(9) مکی گل
پنجابی لسانیات ڈاکٹر شہید ملک دی
لکھی گئی کتاب اے۔ ایسی کتاب دے چار
باب نیں جیندے وچ پنجابی زبان دے ارتقاء
بارے دسیا گیا اے۔ ڈاکٹر شہید مختلف گوانیاں
نال پنجابی زبان دے علاقائی ادبی تے
مسلمانوی رنگ دا ذکر کردے پتھن۔

سيف الملوك

سيف الملوك ميان محمد بخش
دی تخلوق اے جو کہ عزم و ہمت دی لازوال
داستان اے۔ میان محمد بخش ضلع میرپور
آزاد کشمیر وچ پیدا ہوئے۔

سيف الملوك عزم و ہمت دی داستان

سيف الملوك ليزاران شعراں تے لکھی گئی
کتاب اے ایس شعراں دا مطلب لیزار
والے نوں توپیاں حقیقتاں دی عفا سی کمرو انڈیا اے

(1) حقیقت دیاں دمنیاں

ميان محمد بخش سيف الملوك

نوں لاٹھی دی طرز وچ سيف بیان کردے

نیں ایس کتاب وچ حقیقتاں دیاں

دمنیاں بیان کیتیاں کیتیاں نیں ایس حقیقتاں

لیزار والے نوں لیزار عفو کرن تے مجید لکریں دیاں

نیں۔ میان محمد بخش دے مطابق:

باز مجازی دے حقاں وں وناں دی واٹھی

سفر الحش کتاب بنائی، سيف جھی وچ لاٹھی

(2) محنت دی امید

میاں محمد بخش اپنی زندگی دی
مثال دیندے ہیں تہ محنت دی امید بارے
آنکھ دے ہیں۔ محنت نال سب کچھ حاصل کیتا
جاسکدا اے۔

اسی یکسے مہرے وچ، عرض قصے دی ساری
جوڈ لکھو نہ دے سو پاون بھائی، محنت نہیں پر پاری

(3) امید دی داستان

سیف الملوک نون اک
استعدادی دی شعل وچ استعمال کیتا لیا اے جو
اک پیر و اے تے عمر نال اوہ سبھ حاصل کر لیندا اے
سیف ملوک لیری دل ^{نہ} سفلو لگی محبت دل دی
جس پرے نون لوڈن چڑھس، اوڈک اک دن ملدی

(4) محنت نال نیت دی امید

ڈاکٹر شہباز محنت دی
نال نال نیت تے مخلصی داد کروی کر دیں
نیں اے اعمالاں داد اوہ داد بنشان تے سے خراب
نیت دا کوئی والی وارث نہیں بیوند اسلوں
اوہ بندے نون برباد کرے دکھ دسی دیندی اے۔
لوڈن والی ارمیا خالی لوڈ کیتی جس بی
لوڈ کریندا جو مر گیا، لوڈ اوڈھی گئی

(5) مایوسی دی ننڈیا

ذاتہ شہباز سیف الملک

وج مایوسی دی ننڈیاں کر دے نیں۔ مایوسی
کر اگناہ اے۔ محنت دے نال دے دی ذات
تے یقین۔ منزل داسفہ آسان کر دینا اے۔

جان تک ساس نراسی نایوویں ساس تے مڑ آسے
ڈھونڈ کرن تھیں بیٹیں ناپی ہیت گپوں تان یا سا

(6) نا فامی توں فامیابی دل سفر

محنت دے نال نال

لیر انسان توں نا فامی تے فامیابی داسا منا کرنا
پینا اے ایسہ دولوں منزل دا اتم حصہ نیں۔

جھل جھل یاد نہ ہمت یادیں ہم یک دن بھرتیاں یا سا
بھرتیاں منگن کر دے محمد او ڈک بھر دا واس

(7) فامیابی دی خوشی

محنت کرن توں بعد ہوں

فامیابی دی منزل حاصل ہو جانہی اے۔
انسان سب آزماتن لھل جاندا اے جو وی
تعلیقاں منزل توں حاصل کرن لئی بھگتیاں
سادیاں تعلیقاں دور ہو جانیاں نیں۔

جان مقصد میسر ہونام رنجوں راحت ملدی
یاد نہ دے قضا کوئی ہوں فراغت تھندی

مکدی گل

سِفِّ الملوك لفرادان شخراں

تے منی ڈاکٹر شہباز مملک وی کتاب الہی

ایسے ہی وجہ عزم تے ہمت دی لا زوال

دائستلن موجود الہی انسان نوری جہوں کوئی

منزل حاصل کرنی ہووے فرینک نیئی نال

دن رات اک کرنا بیڑا الہی الہی سفر و حج

کئی نا کامیاں وی سامنے آندیں نیئی یقین بادی

ما بوسی تون منع کیتا گیا۔ اخروج انسان کامیابی

حاصل کر کے سادیاں تو لیاں بقل جاندا الہی